Towards Modern Slavic Studies

Simona Mizerová

INTERPERSONÁLNÍ KOMUNIKACE

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Towards Modern Slavic Studies – 2020-1-PL01-KA203-081976, 2020 Erasmus+ Strategic Partnerships for higher education

Tato publikace je spolufinancována Evropskou komisí v rámci programu Erasmus+. Tato publikace odráží názory autorů a Národní agentura a Evropská komise nejsou zodpovědné za jakékoli použití informací, které obsahuje.

PUBLIKACE ZDARMA

[S. Mizerová], licence: CC BY-NC-ND 4.0 (odkaz: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl)

Ostrava 2022

Seminář, 3 setkání x 225 minut (5x45 min.)

Model práce: prezenční / distanční / hybridní výuka

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

OBSAH

1. PSYCHOSOCIÁLNÍ POJETÍ KOMUNIKACE – METODOLOGICKÝ KONCEPT KOMUNIKAČNÍHO AKTU. 4

2. INTERPERSONÁLNÍ KOMUNIKACE JAKO DYNAMICKÝ NÁSTROJ KOMUNIKAČNÍHO AKTU. 8

3. KONCEPCE KOMUNIKAČNÍHO STYLU – SPECIFIČNOST KOMUNIKACE. 13

INFORMACE 16

LITERATURA 18

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

1. PSYCHOSOCIÁLNÍ POJETÍ KOMUNIKACE – METODOLOGICKÝ KONCEPT KOMUNIKAČNÍHO AKTU.		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Jaké jsou klíčové otázky týkající se řečové komunikace? Čím se vymezuje psychologická a sociální komunikace? Co je podstatou komunikačního aktu? Čím se zabývá komunikační lingvistika? Hlavním cílem výuky je seznámit studenty se základními poznatky z oblasti sociálního a psychologického pojetí lidské komunikace. Prostřednictvím prezentace stěžejní problematiky z oblasti zkoumání komunikace budou studenti motivováni k poznávání výchozích principů konceptu komunikačního aktu. *Integrace skupiny* - vývoj příznivého vlivu na relace ve skupině mezi studenty a vyučujícím s ohledem na dynamiku ve skupině. Nastínění základních pravidel pro projektovou aktivizaci studentů. Prezentace hlavních metod spolupráce studentů s ohledem na integraci menších skupin v rámci jednoho celku. Návrhy a očekávání vyučujícího, dílčí možnosti a schopnosti studentů.	
2. Uvedení do problematiky	Vyučující obeznámí studenty s důležitými informacemi ohledně předmětu. Vyučující klade důraz na obsah předmětu, respektive na individuální základní myšlenky, cíle výuky, primární požadavky na studenty, rozdělení pořadí probíraných témat předmětu, doporučení zdrojovou literaturu, způsob absolvování předmětu, metody hodnocení. Vyučující odpovídá na konkrétní otázky týkající se daného předmětu.	30

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Klíčové pojmy: *řečová komunikace, sociální komunikace, psychologie komunikace, komunikační lingvistika, komunikační kompetence, komunikační akt, komunikát.*	
3. Hlavní aktivita	Prezentace – vyučující přednáší vybrané téma a vede následnou diskusi k prezentované problematice. V rámci prezentace se vyučující bude zabývat stěžejní rolí komunikace v rámci sociální psychologie a komunikačním aktem v kontextu jazyka. Vyučující nabádá studenty k vymezení komunikace a následně tento pojem komentuje v odborné formě dle zdrojové literatury. Nastíní tak všeobecné tendence definování komunikace, respektive řečové komunikace. Vyučující poukazuje na interakci účastníků komunikace a upozorňuje na možnosti šíření informací v rámci sociální komunikace. Vyučující prezentuje teorie řečové činnosti a zmiňuje základní funkce mluvy. Věnuje se konkrétním typům komunikace a zmiňuje terminologické pojmy v rámci jazyka. Charakterizuje základní vlastnosti komunikační situace (psané či mluvené). Vyučující popisuje potřebu řešení komunikátů v souvislosti s etickými otázkami nebo eventuální kritikou správnosti komunikace. Pozornost je také věnována recepci a percepci komunikátu včetně komunikačních kompetencí. **Pracovní list**. Studenti jsou vyzváni, aby vytvořili poutavý pracovní list na téma: *„Komunikace jako prostředek šíření informací"*.	30 30 40

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Studenti poté sestavují souhrn znaků primárních pojmů týkajících se prezentovaného výzkumu komunikace s ohledem na specifičnost komunikačního aktu. Studenti opakují pojmy, klíčová slova. Zde se v rámci aktivizace studentů doporučuje použít **metodu banka nápadů**, ev. **metodu sněhové koule**. Každý student má také možnost položit otevřenou otázku k prezentovanému výkladu.	20
4. Ukončení výuky	Vyučující závěrem sumarizuje stěžejní principy pojetí komunikace včetně funkcí a procesů komunikace, které by studenti měli znát, případně o těchto jevech již alespoň stručně diskutovat. Vyučující nabádá studenty k opakování klíčových slov (viz společné poznámky na tabuli) a pobízí k formulaci názorů k získaným znalostem. Studenti mají možnost pokládat dotazy a případně se zapojit do diskuse, viz otázky: A. *Jaká je stěžejní role řečové komunikace?* B. *Čím je přínosný komunikační akt v kontextu jazyka?*	15
5. Další kroky	Studenti se rozdělí do dvou menších skupin. Každá skupina jednotlivě na tabuli nakreslí různé vzorce komunikačního aktu (v případě potřeby či neznalosti lze vzorce dohledat pomocí internetového vyhledávače). Následně každá skupina zvýrazní komponenty komunikačního aktu a na základě teoretických znalostí připraví vlastní seznam aktivit, které jsou nezbytností pro interpretaci vzájemné formy sdělování. Vyučující ústně hodnotí aktivitu studentů v rozdělených skupinách. Vyučující zdůrazňuje, že je nezbytná znalost definic klíčových slov v rámci samostatné přípravy na další výuku.	50 10

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Studenti jsou vyzváni k domácí přípravě před následujícím seminářem a ke studiu doporučené literatury.	
6. Potřebný materiál	Tištěná verze sylabu pro každého studenta. Tištěná verze klíčových slov a pojmů. Flipchart, ev. tabule, popisovače. Internet.	
7. Poznámky	Prezentace tématu v PowerPoint (PC, datový projektor). Edu package. Vyučující hodnotí aktivitu studentů a účast ve výuce, viz prezenční listina. Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams. Místo tabule, ev. multimediální tabule, lze poznámky v rámci jednotlivých aktivit studentů sdílet v souborech na MS Teams, příp. rozdělit studenty do místnosti na MS Teams a poté zahájit diskusi na vybrané téma.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

2. INTERPERSONÁLNÍ KOMUNIKACE JAKO DYNAMICKÝ NÁSTROJ KOMUNIKAČNÍHO AKTU.		Čas (min.)
1. Základní otázky a vzdělávací cíle	Co je to interpersonální komunikace? Jakým způsobem lze vysvětlit komunikační vztah? Jakou roli odehrává mluvčí a adresát v rámci komunikace? Čím se vyznačují komunikační role? Nejdůležitějším záměrem semináře je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti interpersonální čili vzájemné komunikace. V kontextu komunikačního aktu se jedná o zásadní téma sdělování a šíření informací, které má tendenci chápat principiální podstatu komunikační efektivity.	
2. Uvedení do problematiky	Vyučující seznamuje studenty s prezentovanými klíčovými pojmy. Poukazuje na základní myšlenky a cíle výuky. Nabádá studenty k vlastní argumentaci ohledně tématu genderových rozdílností. Koriguje formulace vyjadřování studentů a dbá na správnou interpretaci odůvodňování vlastních názorů. Vyučující odpovídá na konkrétní otázky týkající se dané problematiky. Klíčové pojmy: *interpersonální komunikace, interpersonální versus intrapersonální, komunikační vztah, mluvčí, příjemce, promluva, sdělení, kódování/dekódovaní, intence, naslouchání, konverzace, dialog, komunikační role, verbální / neverbální komunikace.*	10
3. Hlavní aktivita	Prezentace – vyučující přednáší vybrané téma a vede následnou diskusi k probírané teorii. V rámci prezentace se vyučující bude zabývat dílčími body, viz okruhy námětů níže:	40

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Interpersonální komunikace – charakteristika, definice, příklady: Interpersonální versus Intrapersonální komunikace; Rozhovor – forma komunikační výměny; Struktura rozhovoru – řízený, neformální; Klasifikace typů rozhovoru – dialog, emocionální rozhovor, výměna názorů; Pracovní rozhovor; Dialogické žánry; Diskuse – řízená, panelová; Debata, beseda, polemika; Řečnické triky. *Samostatná práce pro studenty*: Studenti vymezují komunikační vztahy mluvčího a posluchače (příjemce). Studenti s pomocí vyučujícího komentují psychické procesy, které ovlivňují průběh samotného komunikačního aktu. Kladou zde důraz na možnosti sdělovací výměny. Studenti charakterizují komunikační cíle a potřeby mluvčích a posluchačů.	10
	Pracovní list – aktivizace studentů. Studenti jsou rozděleni do dvojic a na základě vlastních informačních bodů a získaných vědomostí z prezentace si připraví vystoupení (praktickou komunikační výměnu) dle níže uvedené nabídky:	60

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	• *Soukromý rozhovor – rodič / dítě; partner / partnerka; kamarád / kamarádka.* • *Pracovní rozhovor – zaměstnavatel / zaměstnanec; nadřízený / podřízený.* • *Diskuse – zde je možnost zvolit si jakékoliv téma podle momentálního zájmu studentů.* Komunikační akt pro jednu dvojici trvá 5 minut. Doporučení: použít řečnické triky a dodržet strukturu rozhovoru včetně formální i neformální komunikace. Studenti poté hodnotí jednotlivá vystoupení a usilují o zdůraznění racionální, respektive emocionální dynamiky vzájemné komunikace. Každá dvojice kriticky hodnotí styl, motivaci a interakci jednotlivé vystupující dvojice. Závěr: všichni studenti použijí **metodu sketchnote** - na tabuli prezentují informační body týkající se výsledků své práce na základě vlastní praxe komunikačních interakcí.	
4. Ukončení výuky	Vyučující závěrem rekapituluje základní teze z oblasti interpersonální komunikace včetně popisu forem komunikační výměny, které by studenti měli znát, případně o těchto jevech již alespoň stručně diskutovat. Studenti opakují klíčová slova (viz společné poznámky na tabuli) a jsou pobízeni k formulaci názorů a argumentace k získaným znalostem. Studenti mají možnost pokládat dotazy a jsou vyučujícím motivováni zapojit do diskuse na otázku:	5 30

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Čím je pro člověka jako aktéra komunikace přínosná znalost řečových triků a zda je v tomto ohledu vždy nutností znalost řízené struktury rozhovoru?	
5. Další kroky	*Metoda tréninku - **debata**.* V rámci praktického cvičení se studenti rozdělí do trojic. Každá trojice si vylosuje téma debaty z připravené nabídky: • *Sociální sítě a jejich vliv na lidský život.* • *Role člověka v konzumní společnosti.* • *Jak pomáhat uprchlíkům?* • *Asertivita jako schopnost k přežití.* • *Hledání pravdy v kontextu filozofie života.* • *Mít či nemít? O hodnotách člověka.* • *Školství - vize budoucnosti.* Pro přípravu debaty lze použít doporučený materiál, viz odkazy: https://www.researchgate.net/publication/276272407_Skola_debatou_-_treninkovy_debatni_manual http://c-d-s.cz/2015/01/03/skola-debatou/ https://www.studentskaagora.cz/wp-content/uploads/2015/03/Debatni_soutez_Studentska_Agora.pdf	65

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Čas na přípravu debaty cca 10-15 minut. Studenti usilují o precizní formu sdělování a korektní projev. Každá trojice vystoupí před celou skupinou studentů (doba trvání debaty: 10 minut pro každou trojici). Studenti moderují jednotlivá vystoupení. Následně studenti hodnotí průběh prezentovaných debat a s ohledem na získané vědomosti z prezentace komentují možnosti eventuálního vylepšení komunikačního aktu v rámci debaty. Vyučující ústně hodnotí aktivitu studentů. Vyučující zdůrazňuje, že je nezbytná znalost definic klíčových slov v rámci samostatné přípravy na další výuku.	5
6. Potřebný materiál	Flipchart, ev. tabule, popisovače. Internet. Tištěná verze klíčových slov a pojmů. Tištěná verze témat dialogu (viz bod č. 5).	
7. Poznámky	Prezentace tématu v PowerPoint (PC, datový projektor). Edu package. Vyučující hodnotí aktivitu studentů a účast ve výuce, viz prezenční listina. Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams. Místo tabule, ev. multimediální tabule, lze poznámky v rámci jednotlivých aktivit studentů sdílet v souborech na MS Teams, příp. rozdělit studenty do místnosti na MS Teams a poté zahájit diskusi.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

3. KONCEPCE KOMUNIKAČNÍHO STYLU – SPECIFIČNOST KOMUNIKACE.		Čas (min.)
1. Základní otázky a cíle výuky	Jak správně používat komunikační schopnosti? Co je to komunikační styl a jak se projevuje v rámci přípravy sdělování? Jaké zásady jsou potřebné pro korektní využití komunikačních stylů? Hlavním cílem semináře je nastínění základní teorie z oblasti komunikace v různých typech komunikátů, např. stanoviska, přesvědčování, asertivita sdělování, efektivní komunikace, psaný a mluvený komunikát. Důraz je kladen rovněž na styl a obsah vybraných komunikátů.	
2. Uvedení do problematiky	Vyučující obeznámí studenty s důležitými pojmy, které reflektují podstatu probírané látky v rámci semináře. V souvislosti s tím vyučující představuje základní teorii týkající se komunikačních stylů a praktických technik, viz správně připravený a řízený komunikát, obsah a styl komunikátu. Vyučující poukazuje na základní myšlenky a cíle výuky. Nabádá studenty k vlastním postojům a ustáleným názorům, viz obsah doporučené literatury. Opravuje vyjadřovací stylizace studentů a dbá na správnou interpretaci názorů studentů. Klíčové pojmy: *praktické techniky komunikace, efektivita, asertivita, seberealizace, vztah (vazba), propojení, manipulace, brainstorming, brainwriting, psané a mluvené komunikáty, komunikační styl, obsah komunikátu.*	10 5
3. Hlavní aktivita	Prezentace – vyučující předkládá vybrané téma a vede následnou diskusi k probírané látce. Vyučující řídí výuku a představuje výchozí body probírané teorie, viz okruhy níže:	40

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Vyučující se zaměřuje na charakteristiku komunikačního stylu v kontextu interpersonální komunikace. Seznamuje studenty s komunikačními metodami, které jsou s pomocí sdělovacích dovedností určeny ke komunikaci dle předem daných účinných vzorců. Vyučující komentuje potřebu znalosti efektivní a asertivní komunikace a poukazuje na specifičnost užívání těchto technik v komunikaci. Vyučující vymezuje pojmy *manipulace*, *brainstorming* a *brainwriting* a nastiňuje tak možnosti jejich osobitého používání v dnešním světě. Vyučující vysvětluje způsoby komunikační výměny v kontextu komunikačního stylu a obsahu komunikátu. Studenti opakují pojmy a klíčová slova pomocí metody **banka nápadů**. Studenti se aktivně účastní diskuse na téma: *„Efektivita komunikačních metod a manipulačních technik v dnešním světě".* Vyučující hodnotí aktivitu studentů.	15 40 5
4. Ukončení výuky	Vyučující rekapituluje probranou teorii a odpovídá na případné doplňující otázky ze strany studentů. Vyučující závěrem shrnuje cíle a intence komunikačního stylu v rámci interpersonální komunikace. Studenti jsou nabádáni k opakování klíčových slov (viz společné poznámky na tabuli) a pobízí k formulování vlastních názorů s ohledem na prezentované učivo. Studenti mají možnost pokládat dotazy.	10 10

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Vyučující ústně hodnotí aktivitu studentů během semináře, respektive cíleně vybízí studenty k tvůrčí způsobilosti jejich individuální interpretace názorů a postojů na danou problematiku.	
5. Další kroky	**Praktický trénink**. Studenti se rozdělí do dvojic a připraví si *mediální rozhovor* (moderátor a host). Vyučující rozdává tištěnou verzi témat rozhovorů dvojicím (konverzační témata jsou součástí studijního materiálu pro studenty). Studenti mají 10-15 minut na přípravu (mají možnost použít jakékoliv praktické techniky během rozhovoru, např. manipulace). Čas trvání jednoho rozhovoru: 5-10 minut. Pro přípravu mediálního rozhovoru lze použít doporučený materiál, viz odkazy: https://www.kurzyproradost.cz/kurz/jak-se-ubranit-manipulaci-a-recnickym-trikum-273 https://www.topvision.cz/blog/odhalte-recnicke-triky https://unifer.cz/7-nejlepsich-strategii-presvedcovani-podlozenych-vyzkumem/ https://euphire.pl/artykul/manipulacja-w-komunikacji-jak-sie-bronic/ Studenti kriticky posuzují průběh jednotlivých mediálních rozhovorů a s ohledem na získané vědomosti z prezentace poukazují na dodržování způsobů výměny komunikátů. Aktivizace studentů pomocí **metody sebehodnocení**. Studenti ústně hodnotí aktivní dovednosti a skutečné komunikační zručnosti vystupujících dvojic.	70 10 10
6. Potřebný materiál	Flipchart, ev. tabule, popisovače. Internet.	

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

	Tištěná verze klíčových slov a pojmů. Tištěná verze témat rozhovorů (viz bod č. 5).	
7. Poznámky	Prezentace tématu v PowerPoint (PC, datový projektor). Edu package. Vyučující hodnotí aktivitu studentů a účast ve výuce, viz prezenční listina. Výuka může probíhat dálkově na platformě MS Teams. Místo tabule, ev. multimediální tabule, lze poznámky v rámci jednotlivých aktivit studentů sdílet v souborech na MS Teams, příp. rozdělit studenty do místnosti na MS Teams a poté zahájit diskusi.	

INFORMACE

Teoreticky zaměřený seminář s prvky praktických cvičení je rozvrhován tak, aby seznámil studenty s teorií v oblasti psychologie komunikace a vztahu jazyka a komunikace, především komunikace vzájemné čili interpersonální. Na základě vybraných sociologických, psycholingvistických a rétorických poznatků studenti porozumí vzájemnému působení komunikačního přístupu mluvčích. Pochopí efektivitu a asertivitu dorozumívacích způsobilostí v souvislosti s praktickou interakcí verbálního a nonverbálního chování.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

V teoreticky koncipovaných seminářích s praktickými prvky se při nácviku vybraných komunikačních typů projevu (mluveného a psaného) rozvíjí věcná obratnost studentů – hbitost interpretace, jazyková kompetence a výkonnost sdělovacích kvalifikací.

- předmět je možno uskutečnit v prezenční, distanční, ev. kombinované podobě studia;
- předmět je určen pro studenty v jazykové kombinaci čeština (v případě nutné potřeby i polština);
- v online podobě se předmět uskuteční na platformě MS Teams;
- studenti budou mít k dispozici prezentace (Edu package), texty s úkoly a klíčovými pojmy;
- v případě kontaktní (prezenční) výuky se má za to, že vyučující a studenti mají k dispozici veškerou techniku s rychlým připojením internetu včetně potřebných pomůcek uvedených v popisu předmětu;
- seminář / cvičení řídí nejlépe 1, ev. 2 vyučující, v případě potřeby vhodná rozdílná jazyková kombinace češtiny / polštiny;
- zakončení předmětu: písemný test, popř. kolokvium;
- absolvování předmětu: osobní účast studenta ve výuce, aktivní účast studenta zejména během povinné činnosti studentů, diskusí, splnění všech zadaných úkolů, úspěšné zvládnutí testu, popř. kolokvia.

Poznámka č. 1: Místo tabule, ev. multimediální tabule, lze poznámky v rámci jednotlivých aktivit studentů sdílet v souborech na MS Teams, příp. rozdělit studenty do místnosti na MS Teams a poté zahájit diskusi.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Poznámka č. 2: Použité metody při přípravě výuky v tomto semináři lze kategorizovat do blokové výuky tzv. workshopů. V rámci aktivizace studentů je vhodné při vedení úvodních hodin vyčlenit čas na integraci skupiny. Vyučující na zahajovací hodině vysvětluje povahu očekávaných otázek, určuje typy dotazů a formuluje konkrétní dotazy s ohledem na schopnosti studentů adekvátně reagovat na výkladové otázky k probíraným tématům. Studenti jsou dále motivováni k vlastní tvorbě sketchnote k prezentovaným námětům. Navrhují pracovní listy na zadané téma a následně usilují o hodnocení vykonané práce, respektive o sebehodnocení. Studenti jsou rozděleni do menších skupin, samostatně vyhledávají informace o probíraných tématech a prakticky se podílí na tvůrčí činnosti s ohledem na aktivizaci studentů ve výuce. Předkládají vlastní podklady k tématu, které následně začleňují do přímé výuky. Studenti rovněž pokládají otevřené otázky a analyzují diskutovanou problematiku.

LITERATURA

Auer, P. *Jazyková interakce.* Přel. Nekvapil, J., Kaderka, P, Nekula, M., Dovalil, V., Vasiljev, I., Sloboda, M. Praha: NLN, 2019.

Baney, J. *Komunikacja interpersonalna*. Tłum. Jędruszek, W. Warszawa: Wolters Kluwer Polska, 2009.

Basu, A., Faust, L. *Umění úspěšné komunikace*. Přel. Vrajová, N. Praha: Grada, 2013.

Belz, H., Siegrist, M. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Přel. Lisá, D. Praha: Portál, 2011.

Berckhan, B. *Komunikace bez zábran*. Přel. Prokeš, P. Praha: Portál, 2012.

Boothman, N. *Trénink obchodní komunikace*. Přel. Kašparovská, H. Praha: Portál, 2004.

Braun, R. *Umění rétoriky*. Přel. Babka, P. Praha: Portál, 2009.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE
UNIVERSITY OF OSTRAVA
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Bruno, T., Adamczyk, G. *Řeč těla Jak rozumět signálům řeči těla*. Přel. Voslářová, M. Praha: Grada, 2013.

Cole, E. L. *Komunikace, sex a peníze*. Přel. Havlík, T. Brno, 2001.

Čakrt, M. *Konflikty v řízení a řízení konfliktů.* Praha: Management Press, 2000.

Černý, V. *Řeč těla*. Praha: Edika, 2012.

Ekman, P. *Odhalené emoce. Naučte se rozpoznávat výrazy tváře a pocity druhých*. Přel. Nevrlá, E. Brno: Jan Melvil Publishing, 2015.

Garibal, G. *Tréma a jak ji překonávat*. Přel. Srncová, K. Praha: Portál, 2013.

Gratch, A. *Kdyby muži chtěli promluvit, řekli by asi toto.* Přel. Mesárošová. Praha, 2002.

Gray, J. *Mars a Venuše se mají rádi*. Přel. Václav, A. Praha: Knižní klub, 1997.

Gray, J. *Mars a Venuše si spolu začínají*. Přel. Václav, A. Praha: Knižní klub, 1998. Gruber, D. *Proč ženy muže (ne)chápou. Čtení o mužích a ženách*. Praha: Grada Publishing a.s.: Praha, 2003.

Gruber, D. *Zlatá kniha komunikace*. Praha, Ostrava: nakladatelství Gruber-TDP, 2020.

Hartley, M. *Řeč těla v praxi*. Přel. Makovičková, D. Praha: Portál, 2011.

Hewstone, M., Stroebe, W. *Moderní učebnice sociální psychologie*. Přel. Le Roch, P. Praha: Portál, 2006.

Janoušek, J. *Psychologické základy verbální komunikace*. Praha: Grada Publishing a.s., 2015.

Karpowicz, A. (ed.) *Antropologia twórczości słownej. Zagadnienia i wybór tekstów*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2012.

Kratochvíl, S. *Manželská a párová terapie*. Praha: Portál, 2009.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Kolařík, M. *Interakční psychologický výcvik pro praxi*. Praha: Grada, 2013.

Kopřiva, P., Nováčková, J. *Respektovat a být respektován*. Kroměříž: Spirála, 2008.

Lepilová, K. (ed.) *K cizojazyčné řečové komunikaci ve sféře podnikání*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004.

Maślanka, T. *Racjonalność i komunikacja. Filozoficzne podstawy teorii społecznej Jürgena Habermasa*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2011.

Motschnig, R., Nykl, L. *Komunikace zaměřená na člověka*. Praha: Portál, 2011.

Naumann, F. *Umění konverzace*. Přel. Zindulková, M. Praha: Portál, 2012.

Nęcki, Z. *Komunikacja międzyludzka*. Kraków: Antykwa, 2000.

Plamínek, J. *Komunikace a prezentace*. Praha: Grada, 2012.

Plamínek, J. *Řešení konfliktů a umění rozhodovat*. Praha: Argo, 1994.

Peasovi, A., B. *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách*. Přel. Rottová, M. Brno: Jiří Alman, 2001.

Pech, J. *Řeč těla & umění komunikace*. Praha: NS Svoboda, 2014.

Peltová, N. V. *Umění komunikace*. Přel. Racek, I. Praha, 2001.

Plamínek, J. *Komunikace a prezentace. Umění mluvit, slyšet a rozumět* (2., doplněné vydání). Praha: Grada Publishing a.s., 2012.

Rosenberg, M. B. *Nenásilná komunikace*. Přel. Garcíová, N. Praha: Portál, 2016.

Sgall, P. *Jazyk, mluvení, psaní*. Praha: Karolinum, 2011.

Sierocka, B. (ed.) *Aspekty kompetencji komunikacyjnej*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut, 2005.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Silberman, M., Hansburg, F. *Inteligencja interpersonalna. Jak utrzymywać mądre relacje z innymi.* Tłum. Piotrowska, D. Warszawa: StudioEmka, 2012.

Sozzio, D. Brett, S. *Našeptejte mu to!* Přel. Janošková, K. Brno: CPress, 2012.

Sperandio, S. *Účinná komunikace v zaměstnání*. Přel. Šimková. Praha: Portál, 2008.

Stewart, J. *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*. Tłum. Suchecki, J. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.

Staníček, P. *Hry na rozvoj verbální komunikace*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2020.

Špačková, A. *Moderní rétorika na univerzitě: příspěvek k metodice výuky*. Praha: Univerzita Karlova, 2017.

Štěpáník, S. (et al.) *Vztah jazyka a komunikace v česko-slovensko-polské didaktické reflexi*. Praha: Karolinum, 2019.

Uhlířová, L. *O pravidelnosti a mnohotvárnosti v jazykové komunikaci*. Praha: Akropolis, 2020.

Vybíral, Z. *Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci*. Praha: Portál, 2003.

Vybíral, Z. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000.

Thomson, P. *Sposoby komunikacji interpersonalnej. Spraw, by cię słuchano i odnieś sukces*. Tłum. Geller, T. Poznań: Zysk i S-ka, 1998.

Walencik-Topiłko, A. *Głos jako narzędzie (materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem)*. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia, 2009.

Watzlawick, P. *Pragmatika lidské komunikace*. Přel. Janečková, B. Vybíral, Z. Praha: Portál, 2011.

Wawrzak-Chodaczek, M. *Komunikacja interpersonalna i masowa*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, 2017.

Žantovská, I. *Rétorika a komunikace*. Praha: Dokořán, 2015.

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Doporučené internetové zdroje:

https://www.researchgate.net/publication/276272407_Skola_debatou_-_treninkovy_debatni_manual

http://c-d-s.cz/2015/01/03/skola-debatou/

https://www.studentskaagora.cz/wp-content/uploads/2015/03/Debatni_soutez_Studentska_Agora.pdf

https://www.kurzyproradost.cz/kurz/jak-se-ubranit-manipulaci-a-recnickym-trikum-273

https://www.topvision.cz/blog/odhalte-recnicke-triky

https://unifer.cz/7-nejlepsich-strategii-presvedcovani-podlozenych-vyzkumem/

https://euphire.pl/artykul/manipulacja-w-komunikacji-jak-sie-bronic/

UNIVERSITY OF SILESIA IN KATOWICE

UNIVERSITY OF OSTRAVA

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union